

## **ДЕЯКІ ПИТАННЯ МИТНОЇ СПРАВИ У ВОЄННИЙ ЧАС**

Одразу після початку повномасштабного вторгнення в Україну, задля збереження функціонування економіки України, спрощення ввозу-вивозу деяких товарів, скорочення черг на пунктах пропуску тощо, керівництвом України було вжито деякі заходи, зокрема прийнято наступні нормативно-правові документи:

- Постанова КМУ №153 від 24.02.22р. «Про окремі питання щодо забезпечення здійснення імпорту» (Містить перелік послуг, робіт, прав інтелектуальної власності, інших немайнових прав, призначених для продажу (оплатної передачі), за операціями з імпорту яких рекомендовано Національному банку забезпечити здійснення переказів). Постійно поповнюється [0];

- Закон України № 2142-IX від 05.04.22р. «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період дії воєнного стану» [0];

- Постанова КМУ № 236 від 09.03.22р. «Деякі питання митного оформлення окремих товарів, що ввозяться на митну територію України у період дії воєнного стану» (містить перелік товарів, під час ввезення яких на митну територію України надається відстрочення сплати митних платежів) [0].

Скасовуються митні платежі під час ввезення транспортних засобів, за винятком тих, які мають походження з країни-агресора. Було звільнено від акцизного податку та ПДВ ввезення транспортних засобів суб'єктами спрощеної системи (натепер не діє). Слід зазначити, що на сьогодні декларація на ввезення гуманітарної допомоги може бути подана митниці як в паперовій, так тепер і в електронній формі [0].

Під час ввезення на митну територію України товарів їх декларування та митне оформлення відповідно до митного режиму імпорту може здійснюватися шляхом подання попередньої митної декларації, яка містить всю необхідну інформацію для випуску товарів, без пред'явлення таких товарів митному органу відповідно до ч. 5 ст. 259 Митного кодексу України. Митне оформлення таких товарів здійснюється без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності (крім державного експортного контролю).

При ввезенні товарів, митне оформлення (для зменшення черг на кордонах) здійснюватиметься на підставі попередньої митної декларації та повинно бути завершено за одну робочу годину. Плату за виконання митних формальностей митними органами поза місцем розташування митних органів або поза робочим часом не стягуватимуть.

Крім того, наголошено, що наразі зупинена видача ліцензій, зокрема на імпорту товарів. Поновлення зупинених строків відбудеться у місячний строк після припинення чи скасування воєнного стану.

На період дії воєнного стану вводиться мораторій на документальні перевірки щодо дотримання вимог законодавства з питань митної справи. Тобто митні органи не проводять документальні перевірки, а акти, звірки, заперечення та податкові повідомлення-рішення не надсилаються.

На період дії воєнного стану також призупинено і перебіг строків давності, визначених податковим законодавством. Це означає, що період воєнного стану не враховується при розрахунку строків давності для цілей притягнення платника податків до відповідальності, якщо він порушив законодавство.

Надзвичайна ситуація в Україні з 24.02.2022 р. призвела до турбулентності, розбалансування, диспропорції у зовнішньоекономічній діяльності, банківській справі, митній та податковій справах, та спричинило «ручне» регулювання у цих галузях. Деякі рішення уряду призвели до небажаних наслідків.

Так, наприклад, постановою Правління НБУ №36 від 04.03.2022 р. були внесені зміни, завдяки яким переміщення валютних цінностей через митний кордон України було можливо без надання посадовим особам митних органів підтверджувальних документів щодо їх походження. Що, у свою чергу, спричинило безконтрольний відтік з країни готівкових валютних цінностей у надвеликих розмірах [5]. Також закон про скасування розмитнення та сплати ПДВ щодо ввезення автотранспорту, що мав на меті спростити та здешевити ввіз авто для потреб ЗСУ, призвів також до того, що на кордоні з боку ЄС почали утворюватися черги з елітних авто.

Отже, донедавна не існувало певних чітких інструкцій та моделей, які б гарантували найбільш вірні заходи у часи, коли раптово країна опиняється у

воєнному стані. Митна служба України є одним з найбільших утворювачів бюджетних надходжень й намагається вжити усіх заходів для забезпечення безпеки України. Україна набуває свій унікальний досвід з цього питання, що, за необхідністю, може бути використано іншими державами.

#### Література:

1. Постанова КМУ №153 від 24.02.22 р. «Про окремі питання щодо забезпечення здійснення імпорту». Сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/153-2022-%D0%BF#Text> (дата звернення 10.05.2023)
2. Закон України № 2142-IX від 05.04.22р «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період дії воєнного стану». Сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2142-%D0%86%D0%A5#Text> (дата звернення 10.05.2023)
3. Постанова КМУ №236 від 09.03.22 р. «Деякі питання митного оформлення окремих товарів, що ввозяться на митну територію України у період дії воєнного стану». Сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236-2022-%D0%BF#Text> (дата звернення 10.05.2023)
4. Митне оформлення в умовах воєнного стану. Сайт Державної Митної Служби України. URL: <https://customs.gov.ua/mitne-oformlennia-gumanitarnoyi-dopomogi-v-umovakh-voiennoho-stanu> (дата звернення 10.05.2023)
5. Федотов О. П. Митна справа в умовах воєнного стану в Україні. Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів XXI століття»: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 червня 2022 р.). Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. Т. 2. С. 143-146.